

TOESTEMMING VEREIST VOOR TV IN SPORTKANTINES

Rondom het afgelopen WK-voetbal was er veel commotie over het uitzenden van WK-wedstrijden in cafés. Ongeveer de helft van de cafés zou wedstrijden hebben uitgezonden zonder in het bezit te zijn van de benodigde licentie (zonder toestemming van de auteursrechthebbende van de beelden). Dit roept de vraag op in welke gevallen een licentie nu daadwerkelijk is vereist. En wat zijn de gevolgen van het uitzenden van sportwedstrijden in een café of sportkantine zonder licentie? In twee recente zaken liet de rechter zich hierover uit.

De eerste zaak betreft een kort geding bij de rechtbank Amsterdam¹. In deze zaak hebben Eredivisie C.V., Eredivisie Media & Marketing C.V. en de achttien eredivisieclubs (hierna: Eredivisie c.s.) een horecaondernemer gedagvaard die in zijn café op grote schaal eredivisiewedstrijden uitzendt. Eredivisie c.s. stellen zich op het standpunt dat zij de auteursrechten over de beelden van de sportwedstrijden bezitten en dat zij toestemming moeten geven voor het uitzenden van de wedstrijden. De exploitatie van de auteursrechten verloopt via de televisiezender 'FOX Sports'.

Deze zender is te ontvangen door bij één van de aanbieders van de zender een consumenten- of zakelijke licentie (lees: abonnement) af te sluiten. Uit diverse controles bleek dat de horecaondernemer eredivisiewedstrijden had uitgezonden in zijn café, zonder de daarvoor benodigde zakelijke licentie te hebben. Wél zou de horecaondernemer een consumentenlicentie hebben. Eredivisie c.s. vorderen daarom, op straffe van dwangsom, de horecaondernemer te verbieden de wedstrijden te blijven uitzenden zonder geldige zakelijke licentie.

Openbaarmaking

De rechter overweegt allereerst dat de horecaondernemer niet heeft bestreden dat diverse malen eredivisiewedstrijden zijn uitgezonden in het café. De vertoning van de wedstrijdbeelden in een voor het publiek toegankelijke horecagelegenheid levert volgens de rechter een openbaarmaking op zoals bedoeld in de Auteurswet. Dit zou anders zijn als de wedstrijden slechts zouden zijn getoond in een besloten familie- of vriendenkring. Hiervan is geen sprake nu het café tijdens de vertoningen van de wedstrijden was geopend en aannemelijk is dat de horecaondernemer een commercieel doel had met de uitzendingen.

Openbaarmaking van de wedstrijdbeelden is volgens de Auteurswet uitsluitend voorbehouden aan de auteursrechthebbenden en voor derden verboden zonder toestemming van de rechthebbenden. In dit geval zijn Eredivisie c.s. de rechthebbenden en is er een zakelijke licentie nodig om de wedstrijden in het café te mogen uitzenden. Vaststaat dat de horecaondernemer geen zakelijke licentie heeft en evenmin op een andere manier toestemming van Eredivisie c.s. heeft verkregen. De rechter oordeelt dat de horecaondernemer hiermee inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten van Eredivisie c.s.. De rechter merkt nog op dat, voor zover zou worden aangenomen dat de televisie in het café een sociale functie zou hebben en daarmee een maatschappelijk doel dient, dit de auteursrechtinbreuken niet

kan rechtvaardigen. Het verweer van de horecaondernemer dat hij te goeder trouw zou zijn, faalt eveneens. De horecaondernemer had immers bij de eerste schriftelijke sommatie van FOX Sports kunnen weten dat hij een zakelijke licentie nodig had.

Oordeel voorzieningenrechter

De rechter gebiedt de horecaondernemer het vertonen van de wedstrijdbeelden van de eredivisie aan in zijn café aanwezig publiek met onmiddellijke ingang te staken. Voor iedere dag dat de horecaondernemer hier niet aan voldoet, verbeurt hij een dwangsom van € 2.500,- aan Eredivisie c.s., met een maximum van € 50.000,-.

Dit oordeel sluit aan bij een eerdere uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland² in een vergelijkbaar kort geding. Het betrof eveneens een geschil tussen Eredivisie c.s. en horecaondernemers die zonder geldige licentie in hun cafés uitzendingen van eredivisiewedstrijden vertoonden. Ook hier is door de rechter geoordeeld dat de horecaondernemers de auteursrechtinbreuken per direct dienden te staken, op straffe van dwangsom.

Proceskosten

Het uitgangspunt in civiele zaken is kort gezegd dat proceskosten worden vergoed op basis van een forfaitair bedrag. In zaken betreffende het intellectuele eigendomsrecht, waaronder het auteursrecht, wordt de in het ongelijk gestelde partij echter veroordeeld in een volledige proceskostenvergoeding. Als pleister op de wonden kon Eredivisie c.s. in beide zaken daarom een proceskostenvergoeding tegemoet zien van circa € 7.000,-.

Commentaar

Deze uitspraken bevestigen dat voor vertoning van sportwedstrijden en/of andere tv-programma's³ in horecagelegenheden toestemming nodig is van de auteursrechthebbende(n). Kort gezegd is er toestemming vereist voor elke vertoning van auteursrechtelijk beschermde beelden buiten een besloten familie- of vriendenkring. Dit toestemmingvereiste geldt dus eveneens voor de meeste vertoningen in sportkantines. De horecaondernemers hadden deze toestemming (dus: de zakelijke licentie voor FOX Sports) niet, met als gevolg dat zij inbreuk maakten op de auteursrechten van Eredivisie c.s.. Vanuit juridisch oogpunt staan Eredivisie c.s. daarom volledig in hun recht. Gezien de volledige proceskostenveroordeling kwamen de horecaondernemers uiteindelijk van een koude kermis thuis; hen werd niet alleen verboden nog langer eredivisiewedstrijden in de cafés uit te zenden zonder licentie, maar zij waren ook een aanzienlijk bedrag verschuldigd aan de proceskostenvergoeding.

¹ Rb. (vzr.) Amsterdam 20 november 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:7867.

² Rb. Midden-Nederland (vzr.) 20 juni 2014, IEF 13972.

³ Toestemming voor het uitzenden van de meeste tv-programma's verloopt via het verkrijgen van een licentie van auteursrechtenorganisatie Videma.

Zie: <http://www.videma.nl>